

Atomipommit ja Japanin antautuminen

Yhdysvaltojen ydinaseohjelman puitteissa valmistuneen ensimmäisen atomipommin koeräjäytys tehtiin 16.7.1945. Samoihin aikoihin liittoutuneet keskittivät joukkoja ratkaisevaan hyökkäykseen Japanin pääsaarille, ja taisteluista odotettiin tulevan erittäin tuhoisia. Tällä perusteella presidentti Harry S. Trumanin päätös atomipommien käytöstä Japania vastaan elokuun alussa vaikutti perustellulta, koska se lyhensi sotaa ja säästi omien sotilaiden henkiä.

Myöhemmin on saatu tietää, että Japani oli jo salaisesti ilmaissut valmiutensa rauhaan antautumista muistuttavilla ehdoilla, sillä maan hallitus oli todennut sodan jatkamisen toivottomaksi. Päätöstä käyttää atomipommeja kahden japanilaisen kaupungin tuhoamiseen onkin selitetty lähinnä niiden pelotusarvon osoittamisella pitäen silmällä erityisesti sodanjälkeistä aikaa ja Neuvostoliiton uhkaa. Pommituspäätöstä voidaan myös selittää sodan kärjistymisen "luonnollisella" logiikalla: Kun kerran oli käytettävissä uusi tuhoisa ase, oli selvää että sitä myös käytettäisiin seurauksista välittämättä. Siitä joka tapauksessa alkoi myös ydinaseiden käytön moraalista oikeutusta ja strategista tehokkuutta koskeva ankara kiistely.

Ensimmäisen atomipommin maaliksi valitussa Hiroshimassa oli tuolloin noin 300 000 asukasta. Yhdysvaltojen ilmavoimien B 29-pommikone pudotti sinne 6.8.1945 voimakkuudeltaan noin 13 000 tonnia tavanomaista räjähdysainetta vastanneen pommin, joka heti tappoi arviolta 80 000 ihmistä. Myöhemmin säteily sairauksiin kuoli vielä saman verran.

Yhdysvalloilla valmiina ollut toinen atomipommi räjäytettiin Nagasakissa 9. elokuuta, jolloin surmansa sai välittömästi noin 40 000 henkeä. Myös Nagasakin pommin jälkivaikutuksiin kuoli vähintään saman verran ihmisiä. Kahden Japaniin pudotetun atomipommin arvioidaan aiheuttaneen yhteensä 200 000 - 300 000 ihmisen kuoleman.

Neuvostoliitto aloitti hyökkäyksen japanilaisten miehittämään Mantshuriaan 9. elokuuta ja löi siellä olleet joukot muutamassa päivässä. Japanin hallitus ilmoitti 10. elokuuta olevansa valmis antautumaan, vaikka osa kovan linjan sotilasjohtoa yhä piti itsemurhaa antautumista parempana ratkaisuna. Liittoutuneiden johto ilmoitti antautumisen tarkennetut ehdot, jotka Japanin hallitus hyväksyi 14.8. ja liittoutuneet julistivat seuraavana päivä sodan päättyneeksi. Kenraali Douglas MacArthur järjesti juhlallisen antautumisasiakirjojen allekirjoitusseremonian Tokion lahdella taistelulaiva Missouriin kannella 2.9.1945.

Lähteinä mm: Gerard DeGroot, *The Bomb* (2004), s. 82 - 116. Internetissä mm: Atomic bombings of Hiroshima and Nagasaki, http://en.wikipedia.org/wiki/Atomic_bombings_of_Hiroshima_and_Nagasaki Pommituspäätöksestä ks. erityisesti Gar Alperowitz, *Atomic Diplomacy: Hiroshima and Potsdam* (1994) ja Doug Long, *Hiroshima: Was it necessary?* Internetissä: www.doug-long.com/hiroshim.htm